

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotnih**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.40 „ „ „ . . . 4. „ „ „ . . . 6. „ „ „ . . . 10. „ „ „ . . . 16. Na naročbe brez priložne naročilnice se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nvč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 6 nvč., izven Trsta 8 nvč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petita; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javnozdravila, domači oglasi itd. se računajo po ogedbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Casermu št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulica Molise piccolo hit. 3, II. nadst. Odpri reklamacije so proste poštnine.

„Edinost je moč!“

„Il Mattino“ v dunajskem zrcalu.

Slava našega „Il Mattino“ — te posebnosti med časopisem avstrijskim — rase od dne do dne: prodrla je že celo do Dunaja. Ti ljubi Bog, kje pa najdete glasilo na vsem božjem svetu, ki bi služilo kar hkratu toli različnim in diametralno nasprotnim si interesom, kakor to dela naš „Mattino“? Slava njegova je torej povsem opravičena.

To ni kar si bōdi, prijatelji dragi, ako kdo v jedni in isti sapi zagovarja avstrijsko čutstvanje in progresovska stremljenja, ako združuje v lepo harmonijo konservativna in liberalna načela, ako je zajedno propovednik zmernosti in iste italijansko-radikalne nestrpnosti, ki poganja v deželni zborih v Trstu in v Poreču svoje najbolj duhteče evetove. Ne, to ni malenkost: v to treba elastičnosti, kakoršne ne najdemo nikjer drugje, kakor ravno pri našem „Mattino“. Kdor hoče biti toli mnogostransk v svojem časnikaškem delovanju, kdor hoče zastopati toliko in tako različna načela, temu treba pač najlepše in najpopolnejše — breznačelnosti.

V tem pogledu naš „Mattino“ nima vrstnika, in to je oni list, o katerem je razširjen glas, da je do najnovejših dni — kakó je to danes, seveda ne vemo — hranil svoje drago življenje ob avstrijskih žaljih.

Ako je temu takó — in mi nimamo vzroka dvomiti, da ne bi bilo takó, ker se temu, kolikor se spominjamo mi, ni nikdar oporekalo z avtoritativne strani — ako je torej temu res takó, potem je tem bolj opravičena naša trditve, da je „Il Mattino“ prava časnikarska posebnost, kakoršna more vspevati le pod našim milim južnim obnebjem.

In sedaj, ko se je ta gibčni junak obrnil celó proti „zgrešeni politiki“ osrednje vlade gledé na naše primorske odnošaje, ko je — kakor se glasi tisti znani pregovor — bika prijel za roge, sedaj je prodrla njegova slava celó tja do lepe in ponosne prestolnice avstrijske: klic „Mattinov“ odmeva po raznih dunajskih listih.

Toda na svetu je bilo vsikdar in je tudi danes čudakov, kateri nikakor ne morejo pojmiti in primerno ceniti „gibčnosti“ duha in načel, ampak, ki pri svojih filisterskih nazorih o nalogi in dolžnosti poštenega časnikarstva — zlasti v krajih z mešaním prebivalstvom, kjer, kakor znano, rajhuje vihrajo narodne in politične borbe — celó zasmehujejo one velike duhove in genialne politike, ki v konceptu svoje nedosežne politike toli krasno združujejo radikalizem z zmernostjo, lojalnost z nelojalnostjo, in — pri nas v Trstu — progresovske cilje z avstrijskim čutstvanjem: ki torej kar v jedni sapi pojejo avstrijsko-patrijotičsko pesem in pa . . . Lasse par che i canti e subli!

PODLISTEK.

Naja.

Hrvatski pripoveduje Ksaver Šandor-Gjalski.

Že davno sem mislil, da je moj tovariš Peter silno nesrečen človek. Kakor je bil vedno občutljiv, vender se ni nikoli napram nikoga izjavil, a zopet — kdor je imel le malo prilike, da se z njim češče snide, se je skoro uveril, da ima pred seboj človeka, katerega izvestno strašne bōli mučijo in mu teže dušo, ker se mu je že raz lice brala vsa ona gorostasna tuga in bolest, katere ni moči z ničim prikriti, ker se je polotila i srca i giave i telesa, da se celó noge in roke nevoljno težko gibljejo po zemlji.

Jedenkrat sva šetala ob bregu Dunave — na D . . . ski strani. Bila je topla poletna noč. V temnih valih reke so se ljubko ogledovale drobne zvezdice raz nebesa in oblaci, ki so pluli kraj meseca. Od vasi semkaj donal je veter petje gosel in veseli zvok gajde, a preko bačkega močvirja donela je

Torej tudi na Dunaju je takih čudakov, ki nimajo nikakega zmisla za „široko“ obzorje našega „Il Mattina“, koji list je reš med onimi „velikimi“ in mnogostranskimi duhovi, kakor smo jih narisali gori.

Med temi čudaki stoje v prvi vrsti oni nesrečni krščanski socijalisti se svojim listom „Reichspost“ na čelu, kateri pri svojih neliheralnih in mračnjaških nazorih ne morejo razumeti, zakaj naj bi ne tlačila jedna narodnost drugo, zakaj naj bi ne bila na svetu superijorna in inferijorna plemena, zakaj naj bi ne imeli vseh prednosti oni, ki se najbolj mučijo s — kričanjem in demonstracijami, in zakaj naj bi seosebno pri nas na Primorskem ne gospodovala italijanska klika, a robovali Slovani?! Za veliki in genialni duh našega „Il Mattino“ je vse to vendar toli jednostavno in samo ob sebi umevno, a tam na Dunaju je takih borniranih ljudi, ki menijo, da treba izvrševati določila avstrijske ustave — za vse jednako.

S takim ljudmi je seveda težko izhajati — našemu „Mattinu“: „Reichspost“ ne razume „Mattina“ in „Mattino“ ne razume „Reichsposte“.

In tako je prišlo, da je omenjeni dunajski list v predvčerajšnji svoji številki grozno nedelikatno zagrabil našega ljubega, dragega, gibčnega in nad vse patrijotičnega „Mattino“. Bog mu odpusti to, „Il Mattino“ mu gotovo ne odpusti nikdar!

Ali bodimo resni! „Reichspost“ je posvetila svoj predvčerajšnji uvodni članek našemu „Mattinu“, v katerem neusmiljeno biča breznačelnost in nepatrijotičsko počenje tega tržaškega lista, kateri bi hotel služiti zajedno Bogu in hudiču.

Mi smo od srca hvaležni rečenemu listu, da je enkrat pokazal našega tržaškega breznačelnega takšnega — kakoršen je. Dotičnega članka sicer ne moremo objaviti, ker je pisan veliko preostro za naše razmere, ali zadovoljni moramo biti, da se je slednjič našel v našem središču zaresen list, ki se ne boji govoriti resnice. Saj nam ne treba družega, nego da drugodni svet izve resnico, kojo toli skrbno prikriva „Il Mattino“ se svojimi mahinacijami.

Polemike v „Reichspost“ proti zavijanju „Il Mattina“ ne moremo priobčiti iz lahko umevnih razlogov, pač pa hočemo tu v kratkih besedah načrtati pozitivne trditve dunajškega lista.

In te bi bile:

Da so Slovani zvesti podaniki države avstrijske; da gospodovalna stranka italijanska potiska te zveste podanike na vseh straneh, da skrajno popačeno italijansko novinstvo blati in zasramuje vse, kar je Slovanom sveto; da je vsaka obramba

silna pesem slavca; spodaj iz vode so šumeli valovi, a iz črne nejasne teme je prihajal ropot mlina. Vse pa je obdajala neka milina in gorkota, izlivajoča se v tihi večer. Nakrat — ali iz mlina; ali iz kakega zakotja, iz dalje — zadoni lepa dekliška pesem. Peter se zdrzne, postoji ter se ne premakne. Zapazil sem, da človek trepeče bolj od one trstike spodaj mej vali reke.

„Ista, ista pesem — njena pesem, oh!“ zavikne kot blazen. Ni mi pustil, da šetava dalje, ampak vedno jednako slušajoča stala sva na jednom mestu še tedaj, ko je pesem že davno izginila v nočnem mraku. Konečno se obrne od reke, vzame me pod pazduho, pa mi začne nepozvan pripovedovati. Bila je to povest njegove nesreče. Evo je z njegovimi besedami:

. . . Na njo mislim in vse srce in vsa duša se mi trese od boli od hrepenenja, od sladkega spomina in od strahote doživljaja. Uprav žejno in hrepeneče pozivjam sebi v spomin vsako črto njene divne prikazni, go-

od strani slovanskega novinstva nemogoča pred laškimi porotniki; da ni črta kriva na nezadovoljnosti italijanske stranke, koji je vendar dovolila vse mogoče koncesije, ampak italianissimi nočejo biti zadovoljni v Avstriji; da so Italijani v Avstriji dosegli vse, kar bi bili mogli doseči pod kakoršno koli italijansko vlado; da bi bil slednji čas, da bi se avstrijska vlada jela opirati na državi zvesti slovanski živelj; da bi izvestni politiki hoteli ustvariti „italijansko republiko“ v avstrijski državi; da se Avstriji pač ni treba bati peščice italianissimov, o katerih ni mogoče reči, da so v zaslonbo državi; da s takimi želji ni mogoče vladati in da je zadnji čas, da si vlada poišče drugih željev.

Tu je dobil „Il Mattino“ pred nos zrcalo, v katerem more opazovati — samega sebe, a Bog je naša priča, da je le „Mattino“ sam kriv, ako zazre v tem zrcalu podobo, kakoršna ne more biti simpatična pravemu Avstrijcu.

Politiške vesti.

Deželni zbori. V deželnem zboru Goriskem je interpeloval posl. Lovisoni radi osnove italijanskega vseučilišča. (Gospoda nimajo nikakih drugih bolečin? Op. stavčeva). Posl. Grca je interpeloval radi navade, da se stranke ob nedeljah pozivljajo k sodiščem. Slovenski poslanci so stavili več predlogov, koji so se izročili dotičnim odsekom. Med istimi je bila tudi resolucija radi gradnje železnice — če le mogoče čez Predel —, koja bi vezala Gorico se severjem države, radi gradnje železnice po Vipavski dolini, radi znižanja zemljiškega davka in pregleda zemljiško-davčnega katastra.

V deželnem zboru Dalmatinskem je stavil poslanec Biankini nujni predlog, da se namestnikom za Dalmacijo imenujejo le civilne osebe. (Dosedaj so se imenovali generali. Op. ur.) Ker mu je predsednik večkrat posegel v besedo in mu je slednjič tudi res odvzel besedo, apeloval je posl. Biankini na zbornico. Toda poslednja je odobrila postopanje predsednikovo in je nastal tak krup, da so morali pretrgati sejo. Pozneje je zbornica odklonila predlog Biankinijev z vsemi proti 5 glasom.

Koncem seje je naglašal isti poslanec potrebo, da se za Dalmacijo razveljavi klavzula o carini na vino ter da se Dalmacija, Istra, Bosna in Hercegovina spoje v okvirju monarhije, kar bi bilo jedino sredstvo za rešitev iz gospodarske bede.

Crkveno-politiška preosnova na Ogerskem. Neki budimpeštanski list javlja,

tovo se mi prikraja z bolestnim in sladkim šepetom vedno in vedno na usta njeno ime; hrepeneče jo časih kličem, dasi vem, da je ni več. Brezglasno ponavljam vsaki hip: „Naja, Naja!“ — ker vidim jo v duhu, vidim svojo bedno sirotico Najo, krasno sribsko kmetko dekle iz zakotnega hribovskega sela tam v Slavoniji. Bila je prekrasna, in nimam besedij, da vam jo opišem. Samo reči vam morem, da se mi še sedaj, po tolikih letih, zdi, da tako velikih, jasnih očij s temnima zenicama ni več na sveti, da — ah, dà! — onemu vitkemu stasu, onemu milemu glasu, lahkeemu koraku, onim polnim, a zopet nežnim prsam, a najmanje oni sladki, temni polti, onim vranječnim lasem in onemu okroglemu licu, v katerem se je družila resnost in miloba, — ah, da je ni — ne — ni je, ki bi ji mogla biti par! — A jaz je nisem ljubil, vsaj tako sem mislil, — dokler je nisem izgubil, izgubil za veke, — oj, Bože silni, Bože veliki!

(Dalje prih.)

da pridejo še nerešene cerkveno-politiške predloge tekom meseca januarja na dnevni red magnatske zbornice. Banffy hoče torej nadaljevati delo Wekerla, katerega dveletno delovanje je ožigosal naš presvetli cesar, kakor poroča list „Germania“, z nastopnimi, do nekega ogerskega parlamentarca izustenimi besedami: „Ne morete verjeti, koliko sem pretrpel v teh dveh letih!“

Grško ministerstvo Trikupis je odstopilo, ker so nastale difference med kraljem in ministerskim predsednikom glede na dejstvo, da se je prestolonaslednik udležil taborov minole nedelje.

Različne vesti.

† **Don Karol Mosé.** Velečastiti gospod don Karol Mosé, župnik pri sv. Jakobu v Trstu, umrl je včeraj ob 11. uri predpoludne po dolgi in mučni bolezni. Pokojnik je bil v 58. letu svoje dobe. Pogreb se bo vršil jutri ob 10. uri predpoludne.

Ob odprtem grobu morajo potihniti strasti in nasprotja — — — — — zato prosimo tudi mi iz vsega srca Vsevišnjega, da podeli večni mir in pokoj duši pokojnikovi.

Komedija ali ne? Velepoštovani gospod poslanec Rascovich je vskliknil nedavno, da laška gospoda — njegovi somišljeniki — igrajo le komedijo v deželnem zboru tržaškem. Tudi mi bi morda lahko posegli v debato o vprašanju, ali in koliko „talenta“ imajo gospoda do komedijstva, ali prepustimo rajše sodbo gospodu Rascovichu et consortes, saj se na vse zadnje vendar le najboljše poznajo — sami.

Le mal argumentek bi vendar radi napisali v podkrepljenje sodbe g. Rascovicha in puncto komedijstva.

Slavna večina deželnega zbora tržaškega je v drugi seji ysprejela zakonski načrt, kateri izločuje neitalijanske jezike iz zemljskih knjig.

Nočemo govoriti o tem „plemenitem“ namenu, pač pa moramo konstatovati, da se hoteli določiti o stvari, katere ne spada v njih kompetenco ker je jezikovno vprašanje že rešeno po državnih zakonih. Ako hočejo gospoda doseči svoj namen morali bi se obrniti do državnega zbora, da-li ne bi bil tako dober in uljuden, da premeni splošne državne zakone slavni laški gospodi na ljubo!! In ker ne moremo verjeti, da bi toli prosvitljeni juristi v deželni zbornici tržaški ne vedeli tega, moramo pa misliti, da so z onim določilom gledé na jezikovno vprašanje pri zemljiški knjigi igrali le — komedijo. In potem se še razvne mlje slavni „Mattino“ proti osrednji vladi, ker ista noče kazati svoje dobrohotnosti do deželnega zbora tržaškega s tem, da bi predlagala v Najvišje potrjenje — take zakone!!!

Nov odvetnik. Tržaška odvetniška zbornica vpisala je med svoje člane odvetnika Mateja Bartoli-ja s sedežem v Rovinju.

Iz Sežane nam pišejo: Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je nabrala Pepka Dregečeva v veseli družbi pri Pollayu 5 gld. 63 nvč. Živele krepke in življave roke vrlih darovateljev!

Slavjanski v Pulju. Dne 20. t. m. priredil je Slavjanski koncert v gledališču Politeama v Pulju. Gledališče bilo je dosti dobro obiskano; naglašati je treba, da je prišla iz ključno le inteligencija. Ni treba omeniti, da je žel Slavjanski burno, gromovito odobravanje. Dne 21. t. m. odpotoval je Slavjanski s svojim zborom v Aleksandrijo v Egiptu.

Odmev iz koncerta Slavjanskoga. Tukajšnje policijsko ravnanje je obsodilo Ivana Jajčića na 3 dni zapora radi prestopka po §. 11 cesarskega naredbe z dne 20. apr. 1854, drž. zak. št. 96, storjenega s tem, da je pri koncertu Slavjanskoga kričal v gledališču

„Živio“, „Slava“ in „Živio Slavjanski“; da je, nastopivši sredi parterja, pozdravljal Ruse, mahaje s klobukom; da je potem kričal do stopnic pred gledališčem ter da je sploh bil vodja demonstraciji.

Iz Nabrežine nam pišejo: Dne 2. februarja t. l. priredi v Nabrežini pevsko društvo „Nabrežina“ združeno z „Bralnim društvom“ v prostorih g. Tance-ta veselico z igro, petjem in plesom, pri kateri bodo sviralo 15 mož vojaške godbe in se bodo pela prekrasna pesem g. Volariča „Domovini“ z spremljevanjem orkestra. — Natančnejši program priobčimo svoječasnno.

Narodna čitalnica v št. Petru priredi v soboto, dne 26. jan. 1895, v hotelu „pri južni železnici“ plesni venček, pri katerem bodo svirali češki kvintet. — Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina za ude 1 krono, za neude 2 kroni, dame so ustoppine proste ter so naprosene priti v navadnih oblekah. — Čisti dohodek je namenjen čitalnišemu in gasiln. društvu v št. Petru. Predplačila se vsprejemajo hvalno. Odbor.

Društvo „Zora“ u Opatiji i društvo „Bramstvo“ v Voloskem priredijo v sredo dne 30. siječnja 1895, u prostorjama „Zora“ u Opatiji, Zabavu s plesom, pjevanjem, predstvom, deklamacijom itd., na koju se p. n. vaše Gospodstvo sa cienjenom obitelji time najučtivije poziva. Svirat će potpuna glazba pješačke pukovnije grof Jelačić br. 79. Ulaznina: za gospodu 2 krune po osobi, za gospodje i gdje 1 kruna. Početak točno u 8 sati na večer. Program dielit će se na kasi. ODBOR.

Sneg na Kr. njskem. Letošnjo zimo bilo je malokje toliko snega, kakor na Kranjskem. V Ljubljani bilo ga je 75 cm. na debelo, v Kranju in Kamniku celó 79 cm, v drugih krajih pa od 24 do 68 cm. Zemlja je bila zmrzla v Kranju 20 cm globoko, v Kamniku pa 13 cm. Južno in deževno vreme poslednjih dni pa je povsod pobralo sneg prav izdatno.

Samomor. Predvčerašnjem popoldne skočila je 24letna šivilja Franica Udovcic, stanujoča v I. nadstr. hiše št. 2 v ulici Piccolomini, raz okno na hodniku v III. nadstropju iste hiše na dvorišče. Padec čul je vratar; hitel na dvorišče in se ne malo prestrašil, zagledavši lepo devojko ležečo na tleh. Ista bila je še živa; o krvi ni bilo sledu. Vratar je hitel v bližnjo Leitenburgovo lekarno, od koder so pozvali zdravnika z dravniške postaje. Ta je konstatoval, dasi ni bilo na nesrečnici videti nikakoršnega poškodovanja na zunaj, da si je o padu pretresla vse drobje. Nje stanje bilo je sila nevarno, zato je ukazal, da jo urno odpeljejo v bolnišnico. Kljub vsemu prizadevanju zdravnikov, umrlo je dekle po kratkem trpljenju. Na lice mesta prišla je komisija iz bližnjega komisarijata v ulici Scussa, da vzame dogodek na zapisnik. Vzrok temu samomoru je ta, da je dekle ljubimkovalo z nekim podčastnikom domobranstva, toda njeni roditelji upirali so se tej ljubezni. Malo popred še, predno se je usmrtila, bil je zopet preprič baš radi te ljubezni in zato je nesrečnica končala neznosno jej življenje.

Pomiloščen morilec. Tekom poslednjega zasedanja porotnega sodišča tržaškega in sicer dne 29. novembra min. leta bil je, kakor smo sporočili, obsojen mešetar Anton Sossa na smrt na vešalih, ker je bil v pivovarni Depretis v ulici Scorerzera ustrelil svojo bivšo ljubico Nežo Ivekovič. Morilec je hotel potem ustreliti samega sebe, toda ranil se je le nevarno in ozdravil je kmalu. — Nj. Vel. cesar pomiloštil je te dni na smrt obsojenega in vsled tega obsodilo je najvišje sodišče Sossa na 18 let težke ječe.

Obsojen demonstrant. Svoječasnno sporočili smo, da so o demonstracijah, ki so se vršile dne 23. oktobra min. leta na glavnem trgu v Kopru proti dvojezičnim napisom, prijeli orožniki 56letnega občinskega svetovca pomjanskega, Antora Marsicha. Isti je namreč na poziv orožnikov, da naj gre iz trga zakričal na ves glas: „Jaz sem svoboden mešan, stojim tu mirno, zato ostanem!“ S tem je hotel določiti množico, da ne bi se umaknila in res so ljudje glasno odobrvali Marsichev odgovor. Zatožen je bil zatorej prestopka po §. 283 kaz. zak. (upora). Predvčerašnjem vršila se je proti Marsichu pred tukajšnjim dež. sodiščem razprava radi tega prestopka. Obtoženec priznal je inkriminovani vsiklik, toda izgovar-

jal se je, da mu orožniki niso veleli v imenu zakona, da mora oditi, a on da nikakor ni ščeval ljudstva proti oblastim. Sodišče obsodilo ga je, upoštevši mu razne olajšujoče okoliščine, na teden dni zapor. Obtoženec branitelj dr. Baseggio pridržal si je postavna sredstva. — To obsodbo naj vzamejo na znanje vsi oni slovenski zaslepljeni po okraju koperskem, da bodo vedeli, kakovi so cilji njih koperskih voditeljev!!

Anarhist pred tržaškim sodiščem. Kakor se naši čitatelji morda še spominjajo, prijel je po noči na 18. novembra min. leta stražar Maks Vodopivec blizu takozvanih „Volci di Chiòzza“ moža, kateri je prilepljal tam s svinčnikom pisane oklice anarhiške vsebine. Takih oklicev našli so že prejšnji dan precejšnje število raztresenih ali prilepljenih po ulicah. Tudi pri prijemu našli so več takih klicev in pa še drugih anarhiških spisov. Zaprti dolgo časa ni hotel povedati svojega imena, slednjič je priznal, da je 32 letni mizar Michele Davide iz Benetek. Po izvedovanju so dognala, da je Davide tui lasti zelo nevarna oseba, ter da je bil v raznih mestih Italije že večkrat kaznovan zaradi tatvine in goljufije. Trdil je, da je prišel v Trst iskat dela. Sodišče obsodilo je obtoženca na 6 mesecev strogega zapor in na izgon po prestani kazni.

Razprava proti Ivanu Jajčiču Franu Kravosu in drugom z dne 2. t. m. (Nadaljevanje).

Kar se tiče obtoženca Jajčiča ni nikakor dokazano, da je isti slišal povelje razhoda. Upitje je bilo splošno na Velikem trgu ter se ne more že radi tega imeti dokazanim, da je Jajčič slišal tako povelje. Ne gledé na to pa se niti ne more trditi, da se je Jajčič branil raziti, ker ravno Jajčič bil je sam pri vodnjaku na Velikem trgu in ne v skupini Slovencev v trenutku, ko je bil prijeto radi klica „Živela Avstrija!“

O obtožencu Kravosu se pa more trditi še manj, da se je ustavljal povelju razhoda. Kakor smo slišali tekom razprave, ni bilo nikakor zabranjeno Slovincem odhajati po Corsu; a Kravos je faktično odhajal proti domu v Via Valdirivo ter je bil prijeto v zadnjem trenutku, ko je imel zaviti v Via S. Spiridione in sicer od zad v istem trenutku, ko je zavpil „Živela Avstrija!“ Da je moral slišati povelje, da ni smeti vpiti, ni dokazano ter ni to niti verjetno, ako se pomisli, da so Italijani okoli njega vpili in peli „Nella patria di Rossetti“. Tudi ni mogel misliti, da ne sme zaklicati „Živela Avstrija“, ko so Italijani kar v masi peli izvajajočo pesem: „Nella patria di Rossetti“.

Gledé Ivana Marije in Valentina Piščanca je dokazano po samih izpovedbah zaslišanih straž, da sta odhajala, ako tudi počasi; o konkretni renitenci, kakor jo ima v mislih zakon, se toraj ne da govoriti. Piščanca si niti nista mogla misliti, da more biti kaznjivo, ako se ne oddaljita takoj z Velikega trga, kar izhaja iz njih izjave, da sta mislila, da lahko malo ostaneta ter vidita, kaj bode, ker nista ne mislila ne storila slabega.

Obtoženec Posega pa je res vpil „skupaj, skupaj!“ a vendar se ne da izključiti, da bi bil z besedami „skupaj skupaj!“ hotel poklicati svoje tovariše, da skupno odidejo. Celó priča stražar Rogelj je na dotično prasanje izjavil, da ne more izključiti, da bi bil Posega hotel z omenjenimi besedami pozvati tovariše na skupen odhod. Sploh pa obnašanje Posego nikakor ne opravičuje misel, da bi bil hotel pozivati tovariše, naj se ustavljajo povelju razhoda.

Priznavam, da strogo ne bi se smelo mti oditi skupno ozirom na povelje razhoda. A treba pomisliti, da je Posega priprost človek, ki ne pozna zakona in ki si ni mogel nikakor misliti, da ne sme skupno s tovariši odhajati. On je bil prepričan, da zadosti povelju, ako sploh odide z Velikega trga.

Ozirom na vse to sem prepričan, da slavno sodišče ne bo moglo spoznati mojih branjenec krivih pregreškov, radi katerih so obtoženi, ker njih konkretno postopanje in obnašanje ni nikakor tako, da bi se moglo v istem najti znake pregreškov iz §. 279, oziroma 283 kaz. zak. Za nepredvidjen slučaj obsodbe pa sklicujem se na olajševalne okoliščine, navedene že od gospoda namestnika državnega pravdnika ter prosim še posebno gledé Jajčiča in Kravosa, da se ima ozir na dolgi nezakriviljeni preiskovalni zapor. Gosp. namestnik državnega pravdnika je sicer na-

glašal v svojem obtožnem govoru, da sta Jajčič in Kravos sama zakrivila dolgi preiskovalni zapor, ker sta se pritoževala na vse strani proti istemu ter zahtevala slovensko obtožnico. A častiti zastopnik državnega pravdnika je pozabil povedati, da se je preiskovalni zapor gledé Jajčiča in Kravosa največ podaljšal radi ugovora italijanskega obtoženca Hugona Pacor proti obtožnici. Ne gledé na to, pa ni smeti kratiti obtožencema pravice, pritožiti se proti preiskovalnemu zaporu, o katerem sta bila prepričana, da ni bil opravičen. Da pa ni bil opravičen preiskovalni zapor

Predsednik: Prosim, gospod branitelj, ne morem Vam dovoliti, da podvržete kritiki postopanje deželnega sodišča v preiskovalnem postopanju, ker so dotični ukrepi radi preiskovalnega zaporu postali že pravokrepi.

Branitelj dr. Gregorin: Nečem nikakor kritizirati omenjenega postopanja, nado smem vendar izrekat, da bode slavn sodni dvor samostojno in po svojem prepričanju uvaževal vprašavni zapor pri odmerjanju kazni glede Jajčiča in Kravosa. S tem sklepam ter priporočam ponovno svoje branjenje, za slučaj obsodbe, milosti gospodov sodnikov. (Dalje prih.)

Ogenj. Minoli ponedeljek popoldne vnela se je, ne zna se kako, v prodajalnici jestvin g. Matije Rebeca v ulici della Tesa velika posoda, napolnjena s petroljem. Ogenj širil se je bliskoma, tako, da je bila v kratkem vsa zaloga v ozadju prodajalnice v ognju. V kratkem bili so gasilci z dvema brizgaljkama na licu mesta, a trudili so se dobre pol ure, dokler se jim ni posrečilo udušiti ogenj. Nastala škoda ni baš velika, toda občutna je, ker so gosp. Rebecu pogoreli razni računi, knjige in beleške. Prodajalnica bila je zavarovana pri zavarovalni družbi „Phoenix“.

Sodnijsko. 27letni težak Fran Novak iz Trsta, pristojen v Komen, dobil je predvčerašnjim pred tukajšnjim sodiščem zaradi javnega nasilstva 3 mesece ječe. Novak je dne 26. dec. min. l. popoldne razgrajal na javnem „plesu“ v gledališču Politeama. Stražar Potnik hotel je razgrajalca odstraniti iz dvorane, toda besni Novak udaril je miritelja v zahvalo s pestjo v obraz. — 26letni izvošček Kornelij Sabič iz Zagreba stal je predvčerašnjem pred tukajšnjim sodiščem, obtožen tatvine. Obtožba namreč veli, da je Sabič v Zadru svojemu bivšemu gospodarju ukradel posteljno opravo; zato so ga zaprli, čim je prišel v Trst. Obtoženec trdil je pri razpravi, da si je dotično posteljno opravo pridržal zaradi tega, ker mu njegov gospodar ni hotel plačati mesečnega zaslužka. Ker pismena izpovedba gospodarjeva ni ovrgla te trditve, rešilo je sodišče Sabiča obtožbe.

Tudi zaradi tatvine moralasta se zagovarjati pred tukajšnjim dež. sodiščem 18letni brezposelni čevljarski pomočnik Avgust Vrhovec iz Litije in 18letni brezposelni kovaški pomočnik Rajmund Klopčič iz Ljubljane. Poleg tega pa sta bila obtožena tudi zaradi krive prijave (ko so ju prijeli stražarji, povedala sta namreč izmišljeni imeni in priimka) in zaradi potepuštva. Ukradla sta skupno dne 17. novembra min. leta voleno odejo, vredno 16 glđ Vrhovec, ki je bil že kaznovan zaradi tatvine, dobil je 9 mesecev ječe ter pride po prestani kazni v prisilno delavnico, Klopčiča pa je obsodilo sodišče na 6 mesečno ječo.

Policijsko. Po noči na včeraj prijeli so stražarji v ulici del Sapone 20letnega težaka Antona P. iz Trsta, pristojnega v Logatec, ter ga zaprli, ker se je vtikal v posel stražarjev. — 44letnega težaka Štefana P. iz okolice Kanalske so zaprli, ker se je vrnil v Trst, dasi je bil že izgnan od tod.

Koledar. Danes (24.): Timotej, škof; Babil mučenica. — Jutri (25.): Spreobnitev Pavla, apostola. — Mlaj. — Solnce izide ob 7. uri 40 min., zatoní ob 4. uri 47 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 3-5 stop., ob 2 pop. 6-5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 23. Na „poslano“ deželnega glavarja istrskega, Campitellija, priobčeno v listu „N. Freie Presse“, s katerim je isti hotel utajiti, da bi bila italijanska večina deželnega zbora istrskega zasramovala vladnega zastopnika, odgovarja danes oficijozna „Presse“ prilično ostro. (To najnovejšo izjavo lista „Presse“ prinesemo seveda doslovno v današnjem večernem izdanju. Op. ur.)

Dunaj 23. „Presse“ piše: „Neki tukajšnji list (Reichspost?) označuje povodom svojega razpravljanja o dogodkih v Istri tržaškega „Mattino“ kot glasilo tamošnjega namestništva. Ta trditev je povsem neosnovana, kajti izvajanja „Mattino“ o dogodkih v Istri je ostro zavrnil ravno „Osservatore Triestino“ kot glasilo primorske deželne vlade.

Belgrad 22. Kralj Aleksander je odpisal Feliksa Faure-u brzojavko, v kateri čestita poslednjemu na izvolitvi predsednikom francoske republike. Predsednik Faure se je zahvalil brzojavno in v prisrčnih besedah.

Atene 22. Odstop ministerstva je povzročil veliko razburjenje na borzi. Misli se, da se osnuje ministerstvo brez politične barve, koje razpusti zbornico.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 640-661 Pšenica za jesen 1895 698 do 7- Oves za spomlad 8- 8.02. Rž nova 540-545. Koruza nova 6- do 6.15. za maj-juni 620-622. Pšenica nova od 75 kil. f. 655-660. od 79 kil. f. 660-665. od 80 kil. f. 665-670. od 81 kil. f. 670-675. od 82 kil. f. 675-680. Ječmen 620-810; prosa 600-660. Pšenica: Srednje ponudbe. Popraščanje bolje prodaja 25000 mt. stot. Vreme lepo: Rž 5 nvd. dražje.

Praga. Netajmirani sladkor za januar f. 11-75 februar f. 11-75, mare 11-90, maj 12-25. Rastóče zopet.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev proci f. 27-75-28 Jan. mare f. 27-75-28. — Concassé za januar-mare 28-75. — Četvrti za januar 29-50. V glavah (sedih) za januar 29-50.

Havre. Kava Santos good average za januar 93, — za maj 93-75. Hamburg. Santos good average za mare 76, — maj 75-75 september 75-25. stalno.

Dunajska borza 23. januarja 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.60	100.45
„ „ v srebru	100.75	100.70
Avstrijska renta v zlatu	126.25	126.35
„ „ v kronah	98.90	98.85
Kreditno škejje	413.85	413.80
London 10 let.	124.48	124.55
Napoleoni	9.88	9.89
100 mark	60.92	60.95
100 italj. lir	46.35	46.25

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

ceniki in narisi na zahtev.

Brezplačno in poštne prosto

R. DITMAR, TRST
Piazza Ponterosso 6.

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Prvačkovcu“)
v Trstu,
ulica Solitaria št. 12

toči kelikor v gostilni, tolikor pri veselici, k v okolski točevadnici, vedno le pristna vipavka, Prvača in kraška bela in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinje, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je prekrasna s točalnimi, toplimi in nehlajimi jedmi.

Priporočam so rojakom v Trstu in z deželo Toči vino tudi družinam 4 nvd. ceneje, ako se odzame najmanj 5 litrov.

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

CENIKI IN NARISI NA ZAHTEV

BREZPLAČNO IN POŠTNE PROSTO

R. Ditmar, Trst
Piazza Ponterosso 6.